

**«FUNTSEZKOA DA ADMINISTRAZIO PUBLIKO OSOA
JABETZEA AZPIEGITURA BERDEAK ETA NATURAN
OINARRITUTAKO IRTENBIDEAK HIRIKO
HIRIGINTZAN IZAN BEHAR DUTEN EGINKIZUN
ZENTRALAZ»**

Posted on 30/04/2025 by Naider

Victor Trimiño | Jasangarritasuneko Zuzendaria – Bilboko Udala

Victor Trimiño Vegas (Burgos, 1992) [Bilboko Udaleko Mugikortasun eta Jasangarritasun Saileko](#) Jasangarritasun zuzendaria da, hiri berdeago baterako politikak bultzatuz. Fisikaria, zientzia eta teknologia espazialeko masterrarekin, bere ezagutza teknikoa eta euskal politikan egindako ibilbide aktiboa uztartzen ditu. Aurretik, Bizkaiko Batzar Nagusietako ahalduna eta Galdakaoko Udaleko zinegotzia izan zen.

« Ezinbestekoa da orain hiriak konponbidearen abangoardia izatea kutsadurari, isuriei, kontsumoari edo baliabideen erabilerari dagokionez »

Egun on Victor, eskerrik asko Naidarren gonbidapena onartzeagatik. Hasteko, utziezaguzu begirada altxatzen. Ez bakarrik Bilboko Udaleko Iraunkortasun Zuzendari zaren aldetik, baita herritar gisa ere, egoki baderitzozu: nola ikusten duzu gizarteak, oro har, aurre egin behar dion erronka klimatiko eta energetiko handia?

Diozun bezala, gizarte osoak aurre egin beharreko erronka da, erantzun globalak behar dituen arazo globala. Baina ikuspegi global hori guztiz bateragarria da tokiko politikek eta Bilbo bezalako hiriek erronka horri aurre egiteko duten zeregina aldarrikatzearekin. Hiri handiak arazoaren zati izan dira hamarkada hauetan guztietan, kutsadurari, emisioei, kontsumoari edo baliabideen erabilerari dagokienez, eta ezinbestekoa da orain konponbidearen abangoardia izatea. Hiriek duten inpaktuagatik izan behar dugu, eragile eredugarria delako, baina baita garaiz jarduteak gure hirietako biztanleen bizi-kalitatean eragina izango duelako ere.

Hori esanda, eta erakunde publikoek ekintza klimatikoaren arloan aurre egin behar diogun lidergoari uko egin gabe, garrantzitsua da, halaber, gure gizartean eragile bakoitzak izan dezakeen eginkizunaren jakitun izatea eta horrekin kontsekuentea izatea.

Klima eta deskarbonizazio politikak, maila geopolitiko eta geoekonomikoan, baztertuta daudela ematen duen garai batean sartu gara. Nola lan egin daiteke tokiko politikatik dimentsio honetako erronka bati aurre egiteko? Noraino iristen da udalen eta toki-erakundearen zeregina?

Tokiko erakundeak herritarrengandik gertuen dagoen atea gara beti, eta eragin zuzenena duena. Horrek zehazten du gure politikak nola egiten ditugun. Gainera, udalen zeregina funtsezkoa da klima-aldaketaren aurkako borrokan hainbesteko eragina duten gaietan, hala nola alorretik bultzatzen ditugun mugikortasun jasangarriko eta osasungarriko politiketan, berroneratze eta birgaitzekoetan, hirigintzan eta hirien birnaturalizazioan, etab. Eta hori guztia oso kontziente gara Bilbon, eta neutraltasun klimatikoaren, klima-aldaketara egokitzearen eta ingurumen-osasunaren helburuari begira kudeatzen ari gara.

Egia da, baliabideetan edo lege-gaitasunean ditugun mugak direla eta, ezinbestekoa dela gainerako erakundeak gurekin lerrokatuta egotea helburuei dagokienez, klima-politikek hirian eragin positiboa eta nabarmena izan dezaten. Ildo horretan, Euskadiko, Espainiako eta Europako erakundeak aliatu ditugun arren, kezka ikusten ditugu nazioartean gertatzen ari diren mugimenduak, bai eta klima-aldaketaren aurkako politikak gutxiestea helburu duten nazioko politika- edo enpresa-sektore batzuenak ere.

Azken hamarkada hauetako Bilboko hiri- eta ekonomia-eraldaketaren nazioarteko eredia nazioarteko erreferente bihurtu da. Baina baliteke beste hiri batzuek lotura handiagoa izatea hiri berde eta jasangarriaren ideiarekin. Udala lankidetzan ari al da Europako beste udalerrri, sare edo erakunde batzuekin, hiriaren politika jasangarriak bultzatzeko eta haien ezagutza indartzeko?

Uste dut herritar eta erakunde guztiak oso harro gaudela Bilbok azken urteotan izan duen eraldaketaz, hala nola, hiriko airearen eta uraren kalitatea hobetzean edo Espainiako mugikortasun iraunkorraren abangoardiako hiri bihurtzean, trafikoa baretzeari, bizikleta bidezko mugikortasuna bultzatzeari edo berriki Emisio Baxuen Gunea ezartzeari dagokionez. Egia da orain gure kaleen eta auzoen erresilientzia erraztuko duten elementuak intentsitate handiagoz sartu behar ditugula hirigintza-jarduketetan, klima-aldaketaren ondorioei aurre egiteko; izan ere, dagoeneko nabaritzen ari gara. Nola ez, gure ingurura begiratzen dugu, bai eta beste hiri nazional eta europar batzuetara ere, zentzu horretan arrakastatsuak izan diren emanaldi guztietatik ikasteko. Eta hirien sareetan edo hiri anitzeko plataformetan parte hartzea oso tresna interesgarria da guretzat sinergiak ezartzeko, ikasteko, baliabideak partekatzeko edo egiten duguna erakusteko.

Horregatik, autonomia mailako sareetan parte hartzen dugu, Udalsarearen kasuan bezala, edo maila nazionalen, citiES bezala edo FEMPEk bultzatutakoetan, baina baita nazioarteko foro edo espazioetan ere, hala nola Eurocities edo Covenant of Majors.

Horrek guztiak aukera ematen digu ikuspegi eta ezagutza berriak integratzeko, baina baita kanpora ateratzeko ere, egiten dugun guztia eta harro sentitzen garena kontatzera.

Nola integratzen dira lankidetzaz-esparru horiek dituzten aukerak hiriaren epe luzerako politika eta estrategiekin, hala nola 2050eko Ingurumen Estrategiarekin eta Klima eta Energia Jasangarrirako Ekintza Planarekin (KEJEP)?

Espazio horiek aukera bat dira helburu partekatuak lortzeko hartzen diren bideak eta tresnak kontrastatzeko, alderatzeko eta partekatzeko. Egia da hiri bakoitzak ezaugarri eta abiapuntu desberdinak dituela, baina Espainiako edo Europako hainbat tokitako hiriek ikuspegi hori partekatzen badugu, modu isolatuan jardungo bagenu izango genituzkeen gaitasunak biderkatzen dituen indarra sortzen da.

Aipatutako esparruetako esperientzia horri esker, gure ingurumen-estrategia garatzeko edo gure KEJEPa ezartzeko lan egitean, hobekuntza-puntuak identifika ditzakegu beste hiri batzuekin alderatzean, baina, era berean, Bilbon eremu askotan dugun aurrerapen-mailaz eta Bilbo erreferentzia den mugikortasun iraunkorraren arloan jada egin dugun bidez jabetu gaitzke.

Beste hiri batzuekiko harremanari esker, hobekuntza-puntuak identifika ditzakegu, baina, era berean, Bilbon esparru askotan dugun aurrerapen-mailaz jabetu gaitzke.

Nola txertatzen da azpiegitura berdearen plangintza eta kudeaketa Bilbon klima-aldaketara egokitzeko eta ingurumen-osasuna hobetzeko estrategia orokorretan? Zer politika mota jar daitezke abian konpromisoak lortzeko, ingurumen-parametroak hobetzeko eta hiria birnaturalizatzeko?

Alde batetik, gaitasun tekniko bat eta tresna batzuk erabiliz, helburuen abiapuntua, bilakaera eta betetze-maila (edo ez-betetzea) ezagutzeko.

Naiderrekin lan egiten dugun Ingurumen Estrategiaren eta KEJEPen esparruan egindako lanari esker, oso azterketa zorrotza dugu klima-aldaketaren ondorioen aurrean gure hirian dauden

arriskuei buruz, eta zein den gure egungo egoera Bilboko azpiegitura berdeari dagokionez. Horri esker, helburuak ezar ditzakegu, ingurumen-egokitzapenean eta -osasunean inpaktu positiboa sortzeko, eta, alde horretatik, guretzat oso garrantzitsua da maila teknikoan lan egitea jarraipen- eta ebaluazio-adierazle eta metodoekin, Bilbon lortzen ari garen hobekuntza-maila zein den jakiteko.

Beste maila batean, funtsezkoa da administrazio publiko osoa jabetzea azpiegitura berdeak eta naturan oinarritutako irtenbideek hiriko hirigintzan izan behar duten eginkizun zentralaz. Hau da, tokiko politiketan integratzea, beste zerbitzu bat gehiago eta auzoen eta herritarren ongizaterako beste elementu bat bezala. Horretarako, pedagogia politikoa behar da, baina baita hiriko eragileekin eta herritarrekin aliantzak ehuntzea ere, halako estrategien ezarpenari balioa emateko, guk zaharkituztat jotzen ditugunen gainetik. Nire ustez, Bilbok bere egin du ikuspegi berri hori, eta prest gaude modu eraginkorrean lan egiteko hiri jasangarri, osasungarri eta erresilienteago baten alde.

Arrisku klimatikoen kudeaketari dagokionez, zer mekanismo eta tresna lehenesten dituzue hirian eragina duten edo izan dezaketen arrisku nagusien (bero-boladak, uholdeak, lehortek, etab.) jarraipena eta monitorizazioa egiteko?

Lehen esan dudan bezala, Naiderrekin lan egiten dugun Ingurumen Estrategiaren eta KEJEPen esparruan, oso azterketa eta jarraipen zorrotza egiten dugu gure hirian klima-aldaketaren ondorioen aurrean dauden arriskuei buruz. Batez ere, uholde-arriskuei eta bero-boladei erreparatzen diegu, azterketek esaten digutelako horiek direla Bilboko hiriaren mehatxu nagusiak.

Gure politika klimatikoak planteatzerakoan, jarduteko premia eta egin beharreko jardueren eragina kontuan hartzeaz gain, gure biztanleriaren aniztasuna eta justizia soziala izan behar ditugu beti gogoan.

Ekitaldi horiei lotutako arriskuen jarraipena egiten dugu, eta digitalizatuta eta automatizatuta dugun informazioaz elikatzen diren hainbat adierazleren bidez, arrisku horien bilakaera jakin dezakegu, bai espazioan, bai gure hiriko kaleetan, bai denboran zehar. Bilbon, 2024an onartu genuen KEJEPen, 2050erako uholdeen eta bero-boladen aurrean gure hiriak duen arriskua % 50 murriztea jarri genuen helburutzat, eta Naiderrekin ezartzen ari garen jarraipen- eta ebaluazio-tresna digitalari esker, Bilbon norabide onean aurrera egiten ari garen ala ez jakin ahal izango dugu, eta horren arabera jardun.

Nola ari da lanean Udala klimaren aldetik neutroa eta jasangarria den hiri baterako trantsizioa bidezkoa eta inklusiboa izan dadin bermatzeko, Bilboko auzo eta kolektibo guztiei mesede eginez?

Bilbon oso argi daukagu, gure politika klimatikoak planteatzeko orduan, jarduteko premia eta egin beharreko jardueren eragina kontuan hartzeaz gain, gure biztanleriaren aniztasuna eta justizia soziala kontuan hartu behar ditugula beti.

Klima-aldaketara egokitzeaz edo bero-boladak arintzeaz hitz egiten dugunean, adibidez, oso kontuan hartzen ditugu kolektibo kalteberak, ez bakarrik adinagatik edo osasun-kontuengatik

kalteberak direnak, baita arrazoi ekonomikoengatik beren etxebizitzetan beharrezko erosotasun termikoa ez dutenak ere.

Bilboko ingurumen-adierazleak adierazle sozioekonomikoekin gurutzatu ahal izateko lan egin nahi dugu, eta ikusi nola erlazionatzen diren eta nola laguntzen duten klima-politikek pertsonen eta auzoen arteko berdintasunean. Gure helburua da azpiegitura berdearen garapena edo aterpe klimatikoaren sarea bezalako gaiek banaketa orekatua izatea Bilboko auzo guztietan eta hiriko pertsona guztientzat irisgarriak izatea.

Funtsezkoa da hiriko eragile guztiak integratzea gure helburuak lortzeko.

Gainera, KEJEPen jasota dauden beste politika batzuei buruz hitz egiten badugu, horietan guztietan ikus dezakegu gizartean duten eragina. Hau da, garraio publikoa edo bizikletak alokatzeko sistema publikoa indartzeaz, etxebizitza zaharrak birgaitzeaz edo eremu jakin batzuk berroneratzeaz, beste energia-politika mota batzuek... hitz egiten dugunean, jasangarritasun-irizpideak daude, noski, baina politika horien gizarte-inpaktua ere agerikoa da, bizi-kalitateari, berdintasunari, gehien behar dutenentzako laguntzei eta abarri dagokienez. Kontuan izan behar dugu, gainera, klima-politikek eragin zuzena dutela herritarren osasunean, batez ere kolektibo kalteberetan, eta, beraz, klima-politikek, berez, osagai soziala, justiziazkoa eta inklusibokoa dute.

Ildo horretan, zer estrategia dituzue herritarren, enpresen eta tokiko erakundeen partaidetza aktiboa eta konpromisoa sustatzeko klima- eta ingurumen-helburuak lortzeko? Zein neurritan orekatzen dituzue pizgarriak eta zigorrak?

Esan dugun bezala, guretzat funtsezkoa da hiriko eragile guztiak integratzea geure buruari ezarritako helburuen bilaketan. Gaur egun, citiES plataformaren parte da Bilbo, eta Klima Neutroa duten Hirien Misioaren esparruan lan egiten du – NAIDERen laguntzarekin –. Izan ere, neutraltasun klimatikoa bilatzea ezin da soilik administrazio publikoak egiten dituen ekintzen mende egon, baizik eta erakundeek ekintza klimatikoan parte hartzeko erantzukizuna hartu behar dute enpresa- eta merkataritza-munduak, mundu akademikoak, elkarte-sareak, herritarrek, komunikabideek eta abarrek. Horrela bakarrik izango dugu arrakasta, eta, gainera, politika horien arrakastak eragin zuzena izango du gure hiriko sektore guztien bizi-kalitatean.

Badugu, halaber, Bilbon birnaturalizazio-proiektuen bat, auzo-erakundearen eta erakunde ekologisten eskutik lantzen ari garena; sektoreko profesionalen erakundeekin lankidetzaren publiko-pribatuko proiektu bat, Bilboko galdara komunitario kutsatzaileenak berritzeko; edo, beste adibide bat jartzearren, #HosteleríaPorElClima plataformarekin lankidetzan ari gara ostalaritzan iraunkortasuna sustatzen saiatzeko. Hona hemen Mugikortasunaren eta Jasangarritasunaren Arloak hiriko beste eragile batzuekin elkarlanean egiten dituen jardueren adibide batzuk.

Eta gure politika klimatikoak diseinatzerakoan herritarren parte-hartzeari dagokionez, Bilboko Klimaren aldeko Herritarren Batzarra aipatu nahi nuke. Batzar hori Bilbo demoskopikoki ordezkatzeko duen eta ausaz aukeratutako herritarren erakusketa batek osatzen du, eta joan den otsailaz geroztik klima-aldaketaren eraginetara hobeto egokitutako Bilbo bat nola eraiki eztabaidatzen ari da.

Azken batean, zigortzen edo ezartzen baino gehiago, konbentzitzen, integratzen eta sustatzen saiatzen gara. Gure ustez, hori da guztiok klimaren arloko politikak eta ekintzak geure egiteko modu bakarra, eta politika eta ekintza horiek arrakasta izan dezaten.

Klimaren aldeko Herritarren Batzarra eztabaidarako gune bat da, eta klima-aldaketaren eraginetara hobeto egokitutako Bilbo bat nola eraiki eztabaidatzen duen herritar adierazgarri batek osatzen du.

Datozen urteetan, zuen Arlotik nola espero duzue Bilboko herritarren eguneroko bizitza eraldatzea?

Bilboko jasangarritasunaren eta ingurumenaren zaintzaren ikuspegitik, gustatuko litzaiguke herritar zorrotzak izatea beren erakundeetan klima-politikei dagokienez, baina baita zorrotza ere bere buruarekin, eta gai izatea mugikortasun-ohitura jasangarriagoak eta osasungarriagoak garatzeko, kontsumo arduratsuagoak egiteko edo energia eraginkortasunez erabiltzeko, naturarekin bizitzeko eta hiri "naturalizatuagoetan" bizitzeko. Eta erakundeetatik eguneroko bizitzan egin nahi ditugun aldaketa horiek guztiak normaltzen joan daitezela, konbentzimenduz eta adostasunez, erakundeetatik ezartzen diren arauak edo baldintzak ez betetzeko modu gisa har daitezen, baizik eta herritarrek guztion osasuna zaintzeko, pertsona guztien berdintasuna eta ongizatea bultzatzeko eta hiriak leku bizigarriago eta berritzaileago bihurtzeko duten modu gisa.

Mila esker Victor gure galderari hain adeitsu erantzuteagatik.

